Dosarul nr. 2a-2625/2023
2-22171016-02-2a-14072023
Judecătoria Ungheni judecător Rodica Costru

D E C I Z I E

29 noiembrie 2023 **mun. Chişinău**

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ
al Curţii de Apel Chişinău

În componența:
Preşedintele completului, judecătorul Ana Panov
Judecătorii Viorica Mhaila şi Angela Braga

examinând, în lipsa părților, *apelul declarat de OCN "Credits 2 All" SRL* în cauza civilă examinată în procedura scrisă a cererilor cu valoare redusă la cererea de chemare în judecată înaintată de OCN "Credits 2 ALL" SRL împotriva lui ***** cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecare a cauzei,

împotriva hotărârii Judecătoriei Ungheni din 23 martie 2023 prin care cererea de chemare în judecată *a fost admisă parțial*,

c o n s t a t ă :

La data de 22 noiembrie 2022, OCN "Credits 2 ALL" SRL, a depus cerere de chemare în judecată către *****, privind încasarea datoriei.

În susținerea acţiunii s-a indicat că, la 05 decembrie 2021 reclamantul a încheiat cu pîrîtul ***** contractul de credit nebancar nr. 655923. În baza acestui contract pîrîtul a primit un credit în sumă de 4432 lei, pe un termen de 12 luni. La rîndul său, pîrîtul s-a obligat să restituie împrumutul acordat, dobînda, taxele și comisioanele aferente conform graficului de rambursare inclus în contractul de credit.

Susține că, OCN "Credits 2 ALL" SRL și-a îndeplinit toate obligațiile față de pîrît și a acordat creditul în termenul și condițiile stabilite în contract. Iar pîrîtul nu și-a executat obligațiile contractuale de achitare a creditului în termenul și condițiile stabilite și se eschivează de la onorarea obligațiilor contractuale asumate.

În scopul soluționării amiabile a litigiului, OCN "Credits 2 ALL" SRL, a expediat în adresa pîrîtului cererea de soluționare prealabilă a litigiului, solicitînd achitarea datoriei restante și a sumelor aferente în termen de 7 zile calendaristice,

informîndu-l despre consecințele ce vor surveni în cazul neonorării obligațiilor de achitare a datoriei.

Astfel, OCN ”Credits 2 ALL” SRL, epuizînd orice cale de soluționare a litigiului pe cale amiabilă, a înaintat acțiunea în instanța de judecată și solicită încasarea de la pîrîtul *****, a creditului principal în sumă de - 4211 lei, dobînda aferentă - 2944,36 lei, penalitate contractuală - 1086,17 lei cît și cheltuielile de judecată cu titlul de taxă de stat - 270 lei și cheltuieli de notificare prealabilă - 10,95 lei.

Prin hotărîrea Judecătoriei Ungheni din 23 martie 2023, s-a admis parțial, cererea de chemare în judecată depusă de OCN ”Credits 2 ALL” SRL către *****, privind încasarea datoriei. S-a încasat de la ***** în beneficiul OCN ”Credits 2 ALL” SRL, suma datoriei de - 4211,94 lei (pentru contractul nr.655923, din 05.12.2021), taxa de stat - 270 lei, cheltuieli de notificare prealabilă -10,95 lei, cheltuieli de citare publică - 100 lei, în total - 4592,89 lei. În rest, cererea s-a respins.

La data de 30 martie 2023, OCN ”Credits 2 ALL” SRL a declarat apel, solicitînd casarea hotărîrii în partea respingerii încasării dobânzii şi a penalităţii contractuale și emiterea unei noi decizii prin care să fie admisă integral acțiunea formulată de OCN ”Credits 2 ALL” SRL împotriva lui ***** privind încasarea datoriei în valoare de 8242,47 lei, a taxei de stat în mărime 270 lei şi a cheltuielilor legate de notificarea prealabilă a debitorului în sumă de 10,95 lei, precum și încasarea sumei taxei de stat pentru depunerea apelului în mărime de 202,50 lei.

În susținerea cererii de apel a reiterat argumentele invocate în cererea de chemare în judecată, suplimentar a notat că concluziile primei instanţe, expuse în hotărâre, sunt în contradicţie cu circumstanţele pricinii, iar normele de drept material au fost aplicate şi interpretate eronat.

Invocă că, hotărîrea enunţată în partea respingerii încasării dobânzii contractuale este neîntemeiată şi ilegală.

Susține că, instanţa a apreciat şi aplicat greşit Legea 1 din 16.03.2018 cu privire la organizaţiile de creditare nebancară art. 9 și totodată consideră că interpretarea normei date de către instanţa de fond este eronată întrucât sintagma „se interzice aplicarea oricăror plăti” este valabilă si aplicabilă în cazul în care se depăşeşte dublul sumei debursate. O asemenea interpretare însă nu ar trebui admisă, întrucât este clar că intenţia legiuitorului nu a fost ca toate creditele de consum să fie gratuite.

Mai mult decât atât, în condiţiile în care rata dobânzii aferente contractului de credit a fost stabilită convenţional, părţile sunt, în principiu, libere să stabilească cuantumul dobânzii**,** accentuînd asupra prevederilor art.1075, alin.(2) Cod Civil dar cu respectarea art. 15 alin.(2) (7) ale Legii 202/2013. În acest sens, evidenţiază apelantul faptul că reglementarea creditelor de consum nu a fost codificată în

Codul Civil Modernizat, ci s-a preferat păstrarea şi dezvoltarea Legii nr. 202/2013 privind contractele de credit pentru consumatori.

Cu referire la condițiile contractului de credit nr. 655923 și anume a pct-lor: 4.4.-4.6. susține că dobânda contractuală prevăzută în contract şi solicitată de reclamant, prin natura sa reprezintă o remuneraţie pentru folosirea capitalului acordat de către creditor debitorului. Ea se aplică în toate cazurile în care, conform legii sau contractului obligaţia este purtătoare de dobîndă. Or, urmează de ţinut cont de faptul că OCN ”Credits 2 ALL” SRL efectuează o activitate comercială de acordare a creditelor nebancare, iar dobânda contractuală reprezintă efectiv venitul încasat de aceasta.

Menţionează că, contractul de credit nr. 655923 este un contract legal încheiat, care corespunde normelor în vigoare. La încheierea acestuia de către creditor au fost respectate absolut toate obligaţiile prevăzute de Codul civil, inclusiv cea de transparenţă, care presupune că clauzele contractuale au fost elaborate şi comunicate într-un limbaj clar şi inteligibil, precum şi lizibil. Totodată, conform art. 1763 Cod civil la etapa negocierii şi semnării Contractului de credit cu ***** s-au respectat prevederile art. 5 alin. (2) al Legii 202/2013 privind contractele de credit pentru consumatori, fiindu-i oferit consumatorului posibilitatea pentru a analiza prevederile contractuale şi respectiv să negocieze, să obiecteze s-au să refuze semnarea contractului de credit.

Totodată, cu referire la încasării penalităţii contractuale, menționează apelantul că, debitorul a utilizat mijloacele băneşti obţinute în baza contractului în scopuri personale, fără a-şi onora corespunzător obligaţiunile contractuale, iar instanţa de fond prin hotărârea emisă încurajează direct şi indirect acţiunile pârâtului prin absolvirea acestuia de la obligaţiunile contractuale încălcând grav drepturile creditorului, precum desconsideră prevederile legale cu privire la răspunderea civilă şi contractuală.

Susține că, conform p.6.3. al Contractului de credit nr. 655923 s-a stabilt pentru neachitarea în termen a creditului, dobînzii şi a comisionului pentm utilizarea creditului, Debitorul este obligat să achite o penalitate de întîrziere în mărime de 1% din sunui restantă a creditului, calculate pentru fiecare zi calendaristică de întîrziere pînă la achitarea integrală a sumelor scadente.

Notează că clauza penală are forţă obligatorie între părţile contractante şi se impune a fi respectată întocmai şi de instanţele de judecată. În acest context, clauza penală înlătură orice putinţă de apreciere din partea instanţei de judecată, privitoare la existenţa şi întinderea prejudiciului suferit de creditor, deoarece această apreciere a fost făcută anticipat, de către părţile contractante. Cu alte cuvinte, acest mijloc de garantare a executării obligaţiilor prezintă pentru creditor avantajul că, acesta nu mai trebuie să dovedească existenţa şi cuantumul prejudiciului, în cazul în care debitorul nu-şi execută obligaţiile.

Completul judiciar reține că acțiunea înaintată de OCN ”Credits 2 ALL” SRL a fost examinată în procedura cererilor cu valoare redusă, reglementată de capitolul XXI1 al Codului de procedură civilă (art. 276^2 -276^4). Tot așa se examinează cauza și în instanța de apel.

Părțile au fost înștiințate despre examinarea cauzei în procedura cererilor cu valoare redusă, în acest sens fiind expediată înștiințarea instanței de apel la adresa acestora.

Potrivit art. 362 alin. (1) CPC al RM, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile calculat din data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

După cum a fost indicat, apelantul OCN ”Credits 2 ALL” SRL a depus cererea de apel la 30 martie 2023, contestând hotărârea Judecătoriei Ungheni, dispozitivul căreia a fost pronunțat la 23 martie 2023. Astfel Colegiul atestă și constată, că apelul a fost declarat în interiorul termenului acordat de Lege.

Analizând argumentele apelului prin prisma actelor şi circumstanţelor cauzei, raportate la dispoziţiile legale incidente speţei, Colegiul conchide că apelul este neîntemeiat şi urmează a fi respins, din motivele expuse în continuare.

În conformitate cu art. 385 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul și să mențină hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu prevederile art.130 alin. (1) Cod de procedură civilă instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multi aspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

Astfel, în conformitate cu prevederile art. 276^4 alin. (4) și (5) Cod de procedură civilă hotărîrea judecătorească poate fi atacată cu apel, care se examinează în condiţiile prezentului cod. Deciziile instanţei de apel nu se supun recursului, fiind definitive şi irevocabile de la pronunţare. Instanţa de apel examinează cererea de apel în procedură scrisă sau cu citarea participanţilor la proces, prevederile art. 276^3 fiind aplicabile corespunzător.

În conformitate cu art. 373 alin. alin. (1) și (2) Cod de procedură civilă instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță.

În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Studiind materialele cauzei, în procedura cererilor cu valoare redusă, instanța de apel reține că, la 05 decembrie 2021, între OCN ”Credits 2 ALL” SRL , în calitate de împrumutător și *****, în calitate de împrumutat, a fost încheiat contractul de credit nebancar nr. 655923, potrivit căruia ultimului i-a fost acordat un împrumut în mărime de 4432 lei. Creditul a fost acordat cu scop de consum. Faptul eliberării numerarului este confirmat prin dispoziția de plată (f.d.15).

Potrivit prevederilor din pct. 2.4. (f.d.10) creditul a fost acordat pe un termen de 12 luni, iar suma totală pe care urmează să o achite pîrîtul constituie – 7253,94 lei.

Înaintînd prezenta acțiune reclamantul pretinde că, pîrîtul ***** are datorii, rezultate din contractul de credit nebancar nr. 655923 din 05.12.2022 și solicită încasarea de la pîrîtul *****, a creditului principal în sumă de - 4211 lei, dobînda aferentă - 2944,36 lei, penalitate contractuală - 1086,17 lei cît și cheltuielile de judecată cu titlul de taxă de stat - 270 lei și cheltuieli de notificare prealabilă - 10,95 lei.

Prin hotărîrea Judecătoriei Ungheni din 23 martie 2023, acțiunea a fost admisă parțial și s-a dispus încasarea de la ***** în beneficiul OCN ”Credits 2 ALL” SRL, a sumei datoriei de - 4211,94 lei (pentru contractul nr.655923, din 05.12.2021), a plătii taxei de stat - 270 lei, cheltuielilor de notificare prealabilă - 10,95 lei și cheltuielilor de citare publică - 100 lei, în total - 4592,89 lei. În rest, acțiunea s-a respins.

Exprimându-și dezacordul cu soluția instanței de fond, OCN ”Credits 2 ALL” SRL a contestat-o cu apel, solicitînd casarea parțială a hotărîrii în partea pretențiilor respinse.

Astfel, Colegiul civil, în temeiul art. 373 CPC va efectua controlul legalității și temeiniciei hotărârii primei instanțe numai în partea contestată – a cerinței privind încasarea dobânzii aferente și a penalității contractuale.

Verificând legalitatea şi temeinicia hotărârii instanţei ierarhic inferioare în raport cu criticele formulate în cererea de apel şi materialul probator, Colegiul civil, conchide că soluţia instanţei de fond privind respingerea pretențiilor menționate este una corectă, rezultată din aprecierea corectă a materialului probator şi interpretarea justă a normelor de drept material.

Așa dar, conform informației standard pct. 4.4. și pct 6.3. din contractul de credit nebancar, pîrîtul s-a obligat la plata unei penalități de întîrziere în mărime de 1 % din suma restantă pentru fiecare zi de întîrziere, ceia ce constituie conform calculului reclamantului suma de - 1086,17 lei cît și la plata dobînzii - 2944,36 lei .

Conform art. 901 alin. (5) Cod civil, neexecutarea obligației înseamnă orice abatere, cu sau fără justificare, de la executarea corespunzătoare a obligației și include neexecutarea totală sau parțială a obligației, executarea necorespunzătoare sau cu întîrziere a obligației.

Aliniatul (1) al acestui articol prevede că, atunci când, fără justificare, debitorul nu își execută obligația, creditorul poate, în condițiile legii și, după caz, ale contractului, la alegerea sa: a) să ceară executarea silită a obligației; b) să suspende executarea obligației corelative; c) să reducă obligația sa corelativă; d) să recurgă la rezoluțiunea contractului; e) să ceară plata de despăgubiri pentru prejudiciul suferit prin neexecutare; f) să exercite orice alt mijloc juridic de apărare, prevăzut de lege sau contract, pentru realizarea dreptului său încălcat prin neexecutare.

Conform art. 948 Codul civil, clauza penală este o prevedere contractuală prin care părţile evaluează anticipat prejudiciul, stipulînd că debitorul, în cazul neexecutării obligaţiei, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun (penalitate). Prin clauză penală se poate garanta numai o creanţă valabilă. Penalitatea poate fi stipulată în mărime fixă sau sub forma unei cote din valoarea obligaţiei garantate prin clauza penală sau a părţii neexecutate, inclusiv sub forma unei dobînzi de întîrziere. Părţile pot conveni asupra unei penalități mai mari decît prejudiciul. Clauza penală este întocmită în formă autentică dacă legea cere forma autentică pentru actul juridic căruia i se aplică clauza. În celelalte cazuri, clauza penală este întocmită în scris, sub sancțiunea nulității absolute.

În conformitate cu art. 1069 Cod Civil, clauza propusă de una dintre părți nu este negociată individual dacă cealaltă parte nu a putut să-i influențeze conținutul, în special deoarece aceasta s-a elaborat anticipat, indiferent că face parte din clauze standard sau nu. Dacă una dintre părți propune celeilalte părți să selecteze din mai multe clauze, clauza nu se consideră negociată individual doar pentru că cealaltă parte a selectat din clauzele propuse. Dacă o clauză a fost propusă ca parte a unor clauze standard, se prezumă că ea nu a fost negociată individual. În contractul dintre un profesionist și un consumator se prezumă că: a) clauzele au fost propuse de către profesionist; b) clauzele nu au fost negociate individual. Clauză standard se consideră clauza care a fost elaborată anticipat pentru o multitudine de contracte implicînd diferite părți și care nu a fost negociată individual.

Conform art. 1077 alin. (1) pct. 3) Cod Civil, sînt considerate abuzive clauzele care nu au fost negociate individual și au ca obiect sau efect - obligarea consumatorului de a respecta clauze cu care acesta nu a avut posibilitatea reală să se familiarizeze înainte de încheierea contractului.

Conform art. 1079 Cod Civil, într-un contract dintre un profesionist și un consumator, clauzele indicate la art. 1077 alin. (1) pct. l)-3) sînt considerate abuzive chiar dacă ele au fost negociate individual cu consumatorul.

Colegiul civil subliniază că într-un contract dintre un profesionist şi un consumator, clauza care nu a fost negociată individual se consideră abuzivă dacă este propusă de către profesionist şi dezavantajează considerabil, contrar bunei-credinţe, consumatorul. Prin urmare, potrivit naturii juridice și clauzelor

contractuale inserate în contractul de credit, acesta este unul de adeziune și forţa obligatorie a acestora este incontestabilă, însă contractul nu are putere de lege dacă contravine normelor imperative, bunelor moravuri şi legii privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii, care se evaluează de către instanța de judecată.

În această ordine de idei, Colegiul califică contractul nominalizat ca fiind un contract de adeziune, or, contractul de împrumut nr. 655923 din 05.12.2021 a fost încheiat în ziua adresării pîrîtului cu cerere pentru acordarea creditului, respectiv este cert faptul că clauzele acestuia au fost formulate din timp de către partea apelantă pentru o multitudine de potenţiali clienţi, fiind propuse şi încheiate fără posibilitatea de a fi negociate.

Prin urmare, în mod temeinic instanța de fond a constatat că prevederile pct. 4.4. și pct. 6.3. din contractul de împrumut nr. 655923 din 05.12.2021, sunt clauze contractuale abuzive, deoarece creează un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților, dezechilibru care este în detrimentul pârâtului/intimat.

Or, o clauză contractuală standard este lipsită de efect dacă prejudiciază disproporţionat, contrar principiilor bunei-credinţe, cealaltă parte a contractului. În acest sens, se iau în considerare conţinutul contractului, împrejurările în care clauza este inserată în contract, interesele reciproce, alte împrejurări. Caracterul inechitabil al clauzelor contractuale standard se prezumă în caz de dubiu dacă o prevedere nu este clară.

Totodată, instanța de apel subliniază că, la caz prima instanță corect a aplicat regimul restricţiilor introdus prin art. 15 al Legii privind contractele de credit pentru consumatori nr. 202/12.07.2013.

În acest sens este de accentuat că, potrivit art. 15 alin. (7) și (9) din Legea privind contractele de credit pentru consumatori nr. 202 din 12.07.2013, se interzice aplicarea oricăror plăți (inclusiv dobânzi, comisioane, taxe, penalități, dobânzi de întârziere și orice alt tip de plăți) aferente unui contract de acordare a creditului pentru consumator pe un termen mai mic de 2 ani și/sau în care suma inițială debursată este de până la 50 de mii de lei (pentru linia de credit, valoarea de referință se va considera suma maximă stabilită în contractul de credit), a căror valoare totală să depășească valoarea debursată conform contractului respectiv sau valoarea de intrare a bunului în contractul de leasing financiar.

În cazul încălcării prevederilor alin. (7) și (8), creditorul are dreptul să solicite doar restituirea sumei inițiale debursate conform contractului de credit acordat, fără revendicarea altor plăți prevăzute în contract (inclusiv dobânda, comisioanele, taxele, penalitățile, dobânzile de întârziere și orice alt tip de plăți). Prezenta prevedere se aplică inclusiv în cazul în care creditorul a transmis unei persoane terțe dreptul de încasare a creanțelor aferente contractului de credit acordat.

Astfel, prima instanță corect a concluzionat că reclamantul/apelant este decăzut din dreptul de a solicita încasarea dobînzii și a penalității de la intimat.

Or, materialele cauzei atestă faptul că raporturile contractuale între reclamant și pîrît au o durată de 12 luni, suma inițială a împrumutului este de – 4432 lei, ceea ce demonstrează că speța în cauză se încadrează în rigorile art. 15 alin. (7) din Legea Nr. 202 din 12 iulie 2013.

Totodată, Colegiul civil relevă că consumatorul nu poate fi obligat a respecta clauze care creează contrar cerinţelor de bună-credinţă, în detrimentul consumatorului, un dezechilibru semnificativ între drepturile şi obligaţiile părţilor care decurg din contract.

De asemenea, Colegiul civil ține să reitereze afirmațiile instanței cu privire la faptul că avînd în vedere că contractul de împrumut nr. 655923 din 05.12.2021 a fost încheiat în ziua adresării pîrîtului cu cerere pentru acordarea creditului, pîrîtul/intimat nu a negociat și nici nu a avut posibilitatea reală de a negocia și de a se familiariza cu condițiile contractuale.

Or, OCN ”Credits 2 ALL” SRL atît la examinarea cauzei în fond cît și în instanța de apel nu a probat prezumția lipsei negocierii individuale a contractului şi în special a clauzei contractuale ce prevede obligaţia de plată a dobînzii și penalității, astfel, în cazul în care comerciantul pretinde că o clauză standard a fost negociată individual, lui îi revine sarcina probei. Mai mult, faptul că debitorului i-au fost aduse la cunoștință clauzele contractuale, iar ultimul le-a acceptat nu poate echivala cu negocierea acestor clauze.

Scopul instituirii nulității absolute a clauzelor abuzive constă în descurajarea profesioniștilor să utilizeze clauze abuzive în contractele încheiate cu consumatorii. Scopul menționat nu poate fi atins dacă în rezultatul constatării nulității absolute efectele clauzelor abuzive s-ar diminua până la limita stabilită prin lege.

În acest caz, este necesară excluderea totală a efectelor clauzelor abuzive, astfel încât să se înțeleagă că, în cazul constatării caracterului abuziv al clauzelor contractuale, utilizatorul nu va putea miza pe reducerea efectelor clauzelor abuzive până la minimul legal, astfel fiind sancționat pentru practicarea clauzelor abuzive.

În această ordine de idei, Colegiului concluzionează că toate argumentele și afirmațiile invocate în apel, sunt vădit lipsite de suport juridic, sub toate aspectele au fost examinate de prima instanță, iar instanța de apel le apreciază ca fiind inconsistente și fără raționament valabil circumstanțelor speței.

Considerent din cele menționate și având în vedere că urmare a verificării legalității hotărîrii, s-a constatat că soluția emisă de prima instanță este justă şi întemeiată, iar argumentele apelantului sunt nefondate, Colegiul Civil ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat de OCN ”Credits 2 ALL” SRL și a menține hotărârea Judecătoriei Ungheni din 23 martie 2023.

Consecvent, reiterînd dispozițiile art.94 Cod de procedură civilă, în legătură cu faptul că apelul declarant de către OCN ”Credits 2 ALL” SRL urmează a fi respins, respectiv instanța va respinge și cerința cu privire la încasarea cheltuielilor de judecare a apelului.

În conformitate cu prevederile art. art. art.276^3, 276^4, 385 lit. a) și 389- 390 Cod de procedură civilă Colegiul, -

d e c i d e :

Se respinge apelul declarat de OCN ”Credits 2 ALL” SRL.

Se menține hotărârea Judecătoriei Ungheni din 23 martie 2023 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de OCN ”Credits 2 ALL” SRL împotriva lui ***** cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecare a cauzei.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Preşedintele completului,
judecătorul **Ana Panov**

Judecător **Viorica Mihaila**

Judecător **Angela Braga**